

EBDIS | We know
DIONYSIOS A. MAKRIS

LUPTA PENTRU VIAȚĂ

A câștiga Raiul prin sabia răbdării

Traducere din limba greacă
protopresbiter dr. Gabriel Mândrilă

editura
Σοφία

București

Cuprins

Prolog	5
Introducere.....	7
I. Stewardesa, polițistul și chemarea cerească.....	13
II. Părintele neobișnuit de la Ágrafa	33
III. Ce fel de Dumnezeu e Acesta în Care crezi?	49
IV. Angela și mersul ei pe orbita prieteniei cerești	81
V. Caietul Angelei și povestea unei jachete	101
VI. Preasfânta și minunea Sfântului Cosma.....	135
VII. Transferul în insula Nísyros.....	171
VIII. Întoarcerea polițistului	195
IX. Micile dureri ale trezviei și rugăciunii	209
Epilog	251

Prolog

Istorisirea în fața unui grup de pelerini, laici și monahi, de către un cunoscut pustnic din Sfântul Munte, despre viața minunată a unei tinere mărturisitoare a Ortodoxiei, a unei fete preafrumoase (de profesie stewardesă), a fost zguduitoare. Mulți dintre pelerini au lăcrimat, ajungând să priceapă, cu prilejul acesta, căile prin care Dumnezeuul Treimic – singurul Dumnezeu adevărat – Se arată omului, pentru ca acesta să-și atingă scopul ultim – mântuirea sufletului și mutarea în veșnicie, în Rai. Un scop destul de neglijat astăzi de noi, cei atât de alipiți celor trecătoare și efemere, căldicei în credință, apostatați și desfrânați întru cunoștință!

Traseul acestei tinere stewardese vădește că sfințenia vieții nu este nicidecum o utopie sau un vis irealizabil! Dimpotrivă, pentru creștinul ortodox conștient este scopul vieții. Nu vă ascund faptul că la adunarea datelor sale biografice ne-am confruntat cu aceleași dificultăți, sau chiar mai mari, ca la redactarea celor două volume despre Iannis cel nebun pentru Hristos¹! Cu atât mai mult cu cât dificultatea a fost sporită de faptul că pe Angela am cu-

¹ *Iannis cel nebun pentru Hristos*, Ed. Sophia, București, vol. I (2021), vol. al II-lea (2022).

noscut-o în perioada în care a trecut pe la părintele care se nevoiește în binecuvântații munți Ágrafa, pricină din care între mine, ea și prietenul ei polițist s-a înfiripat o sinceră și puternică legătură.

Faptul acesta era o piedică în încercarea noastră de a-i consemna minunata viață într-o manieră nepărtinitoare. Am preferat, așadar, să treacă destulă vreme de la adormirea ei pentru ca simțămintele noastre să se limpezească și pentru a fi în stare să-i înfățișăm viața așa cum a fost, fără nici o exagerare.

Iar dacă nu am fi fost îndemnați de părinții aghioriți, dar și de părintele nostru de la Ágrafa, ca viața ei să fie cât mai repede așternută pe hârtie, probabil că noi nu ne-am fi apucat de lucru decât după trecerea a cel puțin cinci ani. Însă semnele minunate, vădite între timp, au făcut ca lucrarea noastră să apară acum, nu mai târziu.

Aproape toate numele protagoniștilor au fost schimbate din motive lesne de înțeles. Convingerea noastră este că în felul acesta este abătută curiozitatea bolnăvicioasă a unor credincioși, care stăruie asupra unor elemente lipsite aproape cu totul de semnificație, în detrimentul celor cu adevărat importante și de folos vieții lor.

Speranța noastră este aceea de a vă face părtași viețuirii minunate a unei fete simple – „de vizavi”, cum se spune –, Angela, și eforturilor ei de a-L cunoaște pe Iisus Hristos, dar și de a se apropia de El în același chip în care au făcut-o atâția mucenici, cuvioși și mărturisitori. Din această perspectivă, a „luptei pentru viață” și pentru mântuire cu blestemata boală a cancerului, tânăra noastră stewardesă se dovedește a fi cu adevărat o nouă eroină a credinței ortodoxe.

Introducere

Angela – acesta era numele tinerei în vârstă de douăzeci și opt de ani care, din clipa în care L-a cunoscut pe Hristos, și-a schimbat pe deplin viața. Nu-i păsa nici de chipul, nici de locul unde se petreceau întâlnirea și convorbirea ei cu Cerul. Nu-i păsa nici de felul în care boala sa evolua. Nici împotrivirea familiei față de apropierea ei înflăcărată de Biserică și de Hristos nu o stingherea. Trep-tat s-a îndepărtat de cochetăria și podoabele femeiești, fără ca această schimbare să fie o provocare sau o chestiune de dispută pentru apropiați. Până și posibilitatea întemeierii unei familii cu al ei prieten nu o mai preocupa, așa cum ar fi fost firesc pentru orice tânără de vârsta sa. Grija ei nu era decât cum să ajungă o vrednică mireasă a lui Hristos, ridicându-și stăruiitor crucea grea pe care El i-o oferise și pe care ea o înțelegea ca pe un semn neîndoielnic al iubirii Sale față de ea! Iar în toată această luptă i-a avut mereu alături pe Preasfânta și pe sfinți.

Prin contribuția acestor noi prieteni cerești ai Angelei martiriul ei a ajuns nu doar să fie mai puțin dureros, ci cu precădere o binecuvântare nemaiîntâlnită pentru toți cei ce au cunoscut-o și s-au aflat în preajma ei. Noi prieteni cerești au înzestrat-o, de asemenea, cu atâta bărbăție

și curaj, încât i-a uimit pe toți, până și pe medicii ei. Toate încercările le-a înfruntat întotdeauna cu zâmbet în așa fel, încât a izbutit să-i întărească, într-un chip vrednic de admirat, pe mama zdrobită și pe tatăl doborât de întristare, prin îndemnul ei continuu de a se întoarce la Hristos și Biserică. Îi îndemna mereu să nu arate nepăsare față de Dumnezeu Treimic. Nepăsare care-i împingea la respingerea cu desăvârșire a Cerului și la opțiunea inconștientă pentru un chip de viețuire idolatru și afundat în tot felul de plăceri. Rara aducere-aminte de Dumnezeu este aproape întotdeauna însoțită de un impas către împlinirea țelurilor lor efemere. Și dispare odată cu depășirea și soluționarea lui...

Fiecărei discuții cu prietenele, prietenii, colegii de serviciu sau vecinii ei această tânără mucenică a Domnului îi conferea un caracter confesional, devenind o adevărată mărturisitoare a lui Hristos. La căpătâiul ei, după minunata sa convertire, avea întotdeauna cartea vrednicului întru pomenire ieromonah Isaac despre viața Sfântului părinte aghiorit Paisie, în timp ce zilnic își găsea timp pentru citirea cărților creștine și rugăciune!

Întoarcerea ei la Hristos însă a fost însoțită de o cumplită încercare, pe care a înfruntat-o cu o dârzenie nemaiîntâlnită. Mai concret, s-a luptat cu cancerul într-o „luptă pentru viață”, asemenea celei a lui Dighenis Akritas². O luptă în care s-a distins ca o adevărată războinică. Și lupta aceasta s-a încheiat cu o victorie nemaipomenită. Cu o

² Eroul celui mai vechi epos al literaturii neaelene (sec. IX-X), Vasileios Dighenis Akritas a fost unul dintre străjerii care asigură paza granițelor Imperiului Bizantin. A primit numele Dighenis (Διγενής) în virtutea originii sale, mama lui fiind fică a unui general bizantin, iar tatăl un emir arab (*n. trad.*).

LIBRIS

We know
BOOKS

biruință ce a atras asupra ei admirația marilor și vestiților părinți duhovnici și asceți aghioriți contemporani. O biruință ce a fost strașnic prăznuită în cer și pe pământ.

Frumoasa stewardesă a ales pe deplin conștientă de faptele sale cărarea cea abruptă și greu de urmat, cunoscută credincioșilor sub numele de „calea muceniciei”. A urmat – nicidecum în sunet de timpane – pașilor lui Hristos în drumul său spre culmile Golgotei. Și aceasta fiindcă a priceput că prin mijlocirea acestei căi avea să ajungă la tămăduirea sufletului ei rănit, astfel încât să se facă părtașă Învierii Sale. De-a lungul acestei călătorii, împotriva vrăjmașului s-a folosit de aceleași arme de nebiruit. În fața durerii crâncene a așezat iubirea dezinteresată față de aproapele; în fața pierderii celor ce astăzi sunt socotite „bunuri legitime” s-a înarmat cu răbdarea lui Iov; în fața rațiunii umane șovăielnice a pus nădejdea împărtășirii de masa ce se va pregăti în Rai. Adică masa oferită de Hristos atleților Săi primitori ai cununii...

Punând înainte de toate preocuparea sinceră față de aproapele, Angela a descoperit taina credinței ortodoxe aprinse. Și taina aceasta a pus-o în legătură cu o altă părtășie – aceea în Hristos – căreia a dorit în chip fierbinte și întru totul conștient să i se aferosească. Mulțumită suferinței a aflat leacul cancerului – smerenia –, ceea ce a făcut-o să trăiască experiențe cerești minunate...

Tânăra stewardesă, așadar, a întâlnit și cunoscut, în urma unei iubiri adolescente – superficiale la început –, adică a unei relații obișnuite, am spune astăzi, pe Dumnezeu și Biserica Sa și, așa cum copilul descoperă lumea, a început și ea să cerceteze toate acestea cu luare-aminte. Și și-a

dat foarte repede seama că această întâlnire neașteptată o îndruma înspre ceea ce fiecare om caută neîncetat – înspre fericire și bucurie. O conducea la un chip de viețuire paradisiac plin de experiențe și trăiri nemaiîntâlnite.

În condițiile acestea și în vederea atingerii țelului ei, își pleca creștetul, acceptându-și încercările. Încercări asemănătoare celor ale nenumăraților martiri și mărturisitori ai Bisericii noastre Ortodoxe. Aceștia sunt mieii fericitei întristări și ai suferințelor ce duc spre Înviere. Iar locul fiarelor înfometate fu luat de o altă fiară – cancerul! Fiara aceasta se înfrupta zi după zi din trupul tinerei stewardese prin tortura unei morți lente! Însă ea, asemenea unei fecioare înțelepte, își păstra lumânarea aprinsă. Și cu cât aceasta se topea, cu atât mai multă lumină izvodea, revărsând lumina atât asupra propriei ființe, cât și asupra celor din jurul ei, umplând totodată și cerul, și pământul de bucurie.

S-a străduit, asemenea tuturor martirilor, să-și „angajeze”, prin jertfire și milostivire, cei mai în măsură antrenori cerești, dar și înflăcărați asceți contemporani, spre a o ajuta să câștige cununa muceniei... prin mijlocirea a nenumărate chemoterapii și a radiațiilor continue, prin mijlocirea „luptei pentru viață” pe care o dădea zi de zi.

Astfel, și-a ridicat fără murmur povara foarte aspră a crucii, fiindcă a înțeles că în felul acesta sunt asigurate condițiile care-l fac pe atletul creștin să-și depășească limitele, doborând record după record. Iar când o ajungea oboseala din pricina efortului istovitor de a urca propria Golgotă, se sprijinea spre a se odihni pe umerii părinților duhovnicești contemporani, dar și pe cei ai prietenului

său polițist, care n-o scăpa o clipă din ochi. Se liniștea bând din apa aceea, asemenea manei, pe care ți-o oferă îngerii, spre răcorirea pe drumul tău către viața cea adevărată și necurmată.

Ridicând sabia pe care o ținuse oarecând și Sfântul Gheorghe, a lovit și nimicit balaurii contemporani ai inertiei și frivolității, care te fac să rătăcești în pustia duhovnicească, asemenea lui Israel cel de demult, ținându-te departe de pământul făgăduinței. Balaurii care-i înghit astăzi pe oameni cu flăcările avariției și ale îndoielii, provocând tot soiul de crize mentale, obstacole și impasuri sufletului omenesc.

În decursul a doar doi ani, Angela s-a maturizat în credința ortodoxă, ajungând să trăiască deplin viața în Hristos la nivel cotidian, arătându-se un adevărat pom încărcat de rod. Neîndoielnic, toți cei ce au cunoscut-o s-au împărtășit împreună cu ea de minunea sfințeniei. Au ajuns să înțeleagă, mulțumită crudei ei încercări și luptei cu cancerul – fiara cea neîmblânzită –, cumplitul chip pe care Dumnezeu îl alege de fiecare dată pentru a Se apropia de om și a-l conduce la mântuire.

Să răsfoim, așadar, fără preget și cu ajutorul lui Dumnezeu, viața ei minunată, așa cum ne-o istorisește acest părinte ascet din Sfântul Munte.

CAPITOLUL I

*Stewardesa, polițistul și
chemarea cerească***Convertirea minunată a Angelei**

Multe sunt chemările pe care Dumnezeu Treimic le trimite zi de zi fiecărui om spre a-l conduce pe calea mântuirii. De o asemenea chemare a avut parte și Angela prin intermediul cunoștinței cu tânărul ofițer de poliție Cristian. Pe atunci nu avea cum să-și dea seama că însoțirea cu el o va aduce pe cărările izbăvitoare ale dreptei credințe creștine. Nici nu putu pricepe, la momentul respectiv, planul cutremurător pe care Dumnezeu îl avea pentru ei amândoi. Simpla prietenie dintre Cristian și Angela s-a transformat într-o relație serioasă care-și propunea unirea prin căsătorie și întemeierea unei familii.

Amândoi își făceau, asemenea tuturor tinerilor, planuri de viitor și se zbăteau, alături de părinții lor, să-și asigure condițiile necesare întemeierii unei familii reușite. În primele luni, după ce s-au cunoscut, relația amândurora cu Dumnezeu era lipsită de profunzime, reducându-se la do-

uă-trei „prezențe” – de ochii lumii – la biserică: de Crăciun, în Săptămâna Mare și de Paști și poate la un pelerinaj la vreo mănăstire ca o paranteză la o excursie cu un alt scop.

Maria, mama lui Cristian, era foarte neliniștită în privința fiului ei. Îl îndemna să meargă la biserică duminicile, dar lui îi plăcea mai mult să se antreneze la sală sau să doarmă atunci când, firește, nu era de serviciu... Chira-Maria reuși într-o zi, sub pretextul că nu avea alt mijloc de transport, să ajungă cu Cristian la un părinte, ascet, care slujea în satele din munții Ágrafa. I-au însoțit sora și cumnatul său.

Părintele, așa cum ne povestește acum Cristian, a fost cel care l-a adus la Hristos. Acolo, în creierii munților Ágrafa, unde Cosma Etolianul, Sfântul Serafim, Sfântul Evghenie și Sfântul Anastasie Górdios au mărturisit pe Hristos și au mucenicit pentru El, bunul nostru polițist a intrat pentru prima dată în legătură cu Ortodoxia cu totul necunoscută lui... În puținele ceasuri cât a stat pe banca de piatră din fața bisericii Preasfintei Valaorítissa a fost martorul unor evenimente extraordinare. Al descoperirii unei lumi cu totul diferite de aceea cu care el se obișnuise. Ca un pui, abia ieșit din găoace, a urcat pe aripile unui vultur și a văzut lumea de sus, pentru prima dată, cu alți ochi. A văzut minunea și a trăit-o prin mijlocirea sfințelor icoane ale Preasfintei, Sfântului Ioan Botezătorul și Sfântului Dimitrie.

În locul acela, în fața icoanei Preasfintei părintele a început cu gingășia unui chirurg desăvârșit să extragă primii țepi din ogorul sufletului său. E adevărat, privirea scântietoare și cuvântul pătrunzător ale acestui smerit levit te

LIBRIS | We know
 ajută să străbați fără teamă potecile, neîngăduite și pecet-
 luite de păcat, ale sufletului. Acolo s-a făcut pentru prima

dată părtaș Tainei dumnezeieștii Mărturisiri. A simțit primul cutremur puternic care a dărâmat meterezele necuratului Belzebul! Pentru Cristian, ajuns la vârsta de douăzeci și cinci de ani, a fost cea dintâi bătălie.

„Mă simțeam ca un nou-născut care vede pentru prima dată lumina soarelui. Nu pot, din păcate, descrie ceea ce am trăit atunci”, mărturisește el cu fiecare ocazie... „Mama mea, de îndată ce m-a văzut ieșind din biserică, a zâmbit, iar mult mai târziu mi-a destăinuit că fața mea era atât de luminoasă, că la început s-a gândit că părintele mă va fi miruit cu untdelemn din candela Preasfintei!”

La întoarcerea în Thessalia, unde Cristian se născuse, deși nu este o fire exaltată, nu era în stare să-și țină în frâu bucuria și entuziasmul de pe urma întâlnirii cu acest părinte. Nu înceta să le ceară cumnatului și mamei și alte informații despre acest cleric. Cum trecu pragul casei, își anunță mama că hotărâse să-și petreacă puținele zile de concediu în preajma acestui preot neobișnuit. I-a dat, așadar, de știre și Angelei, care-l aștepta la Athena, că avea să se ducă pentru câteva zile la Ágrafa, evitând să-i dea și alte lămuriri la telefon. Cum era firesc, ea s-a supărat.

În dimineața următoare, Cristian s-a trezit foarte devreme și a plecat către Ágrafa spre a apuca să ia parte la dumnezeiasca Liturghie. Imaginați-vă cum s-a simțit când, la sfârșitul Liturghiei, părintele, cu zâmbetul pe buze, i-a spus:

– Cristian, te așteptam! Iată, am pregătit și toporul ca să tăiem niște lemne. Nu-ți fie teamă, bre! Glasurile